

AH 467
2021Z16686

Antwoord van minister Dekker (Rechtsbescherming), mede namens de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (ontvangen 27 oktober 2021)

Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2021-2022, nr. 389

Vraag 1

Herinnert u zich de motie Van Nispen (Kamerstuk 33996-81) die het Kabinet verzocht een goedwerkend CRUKS-systeem te creëren vóórdát daadwerkelijk zou worden overgegaan tot het werken met CRUKS?

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Kan worden verduidelijkt welke maatregelen er zijn genomen om te verzekeren dat het CRUKS-systeem per 1 oktober volledig betrouwbaar en stabiel zal werken?

Vraag 3

Hebben zogenaamde “stresstests” plaatsgevonden om te testen of het systeem zal werken wanneer per 1 oktober de 260 speelautomatenhallen en 14 vestigingen van Holland en de 10 vergunde online aanbieders op hetzelfde moment worden aangesloten op dit systeem? Zo ja, kunt u aangeven hoe de kansspelaanbieders hier in betrokken zijn? Zo nee, kunt u aangeven waarom dit niet is gedaan en met welke reden?

Antwoord vragen 2 en 3

Bij de bouw en inrichting van het Centraal Register Uitsluiting Kansspelen (Cruks) zijn stresstesten en pentesten uitgevoerd. Deze testen, die bedoeld zijn om de belastbaarheid en veiligheid van het systeem te testen, zijn goed doorlopen. Sinds eind november 2020 is er voorts een testomgeving beschikbaar om de toegang tot het register met aanbieders te testen. Sinds 20 september 2021 is in een productieomgeving getest met aanbieders die succesvol door de eerdere testen zijn gekomen. Het testen heeft helaas niet kunnen voorkomen dat het systeem op 1 oktober jl. niet werkte.

Vraag 4

Klopt het dat er geen mogelijkheid is geboden aan de kansspelaanbieders tot pre-registratie bij het CRUKS-systeem? Zo ja, waarom niet?

Antwoord4

Dat klopt. De verplichte toegangscontrole, waarbij gecontroleerd wordt of er een registratie in Cruks bestaat, geldt pas sinds 1 oktober 2021 voor de partijen die een vergunning hebben gekregen voor online kansspelen en voor de landbased aanbieders. Daarvoor was geen "pre-registratie" mogelijk.

Vraag 5

Op welke manier is de privacy van deelnemers aan kansspelen per 1 oktober precies gewaarborgd? Aan welke voorschriften moeten aanbieders van kansspelen voldoen en wie ziet op naleving hiervan primair toe; is dat de Autoriteit Persoonsgegevens of de Kansspelautoriteit?

Antwoord 5

Op grond van de Wet op de Kansspelen (Wok), het besluit Kansspelen op afstand (Koa) en de regeling Koa verwerken vergunninghouders persoonsgegevens, bijvoorbeeld omdat zij het speelgedrag van spelers moeten monitoren. In het besluit Koa en de regeling Koa zijn waarborgen en eisen opgenomen om de privacy van spelers te bewaken en het gebruik van persoonsgegevens te minimaliseren. Er zijn bijvoorbeeld bewaartermijnen voorgeschreven en vergunninghouders moeten een privacy-protocol opstellen en een informatiebeveiligingssysteem hebben. De verwerking van persoonsgegevens moet uiteraard voldoen aan de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Het is van groot belang dat spelers erop kunnen vertrouwen dat hun privacy wordt gewaarborgd door aanbieders die deze gegevens registreren en verwerken. De Ksa ziet toe op naleving van de kansspelwetgeving. De Autoriteit Persoonsgegevens ziet toe op de naleving van de AVG door vergunninghouders en door de Ksa.

Vraag 6

Kan worden beschreven hoe het verslavingspreventiefonds er precies zal uitzien en hoe het landelijk loket kansspelen precies zal werken?

Antwoord 6

Sinds 1 april 2021 dragen vergunninghouders van risicovolle kansspelen (speelautomatenhallen, speelcasino's en vanaf 1 oktober ook kansspelen op afstand) een bestemmingsheffing af aan het Verslavingspreventiefonds. Het geld uit dit fonds heeft drie bestedingsdoelen, gericht op preventie, behandeling en onderzoek.¹

Ten eerste wordt anonieme behandeling van kansspelerverslaving gefinancierd. In dit kader wordt gebruik gemaakt van de subsidieregeling anonieme e-health die wordt uitgevoerd door Zorginstituut Nederland. Jaarlijks wordt een bedrag uit het Verslavingspreventiefonds aangewend ter aanvulling van het betreffende subsidiebudget. In het jaar 2021 ging het om een bedrag van 100.000 euro. Eenzelfde bedrag wordt in 2022 voor dit doel bestemd.

Ten tweede wordt het landelijk loket preventie kansspelen gefinancierd. Dit loket is per 1 oktober van start gegaan. Vanuit dit loket wordt informatie over kansspelen en informatie over hulp en behandelingen gericht op (problematisch) gokken geboden. Het (digitale) loket is 24 uur per dag, zeven dagen per week bereikbaar. Er is sprake van een hulplijn en een bijbehorende website. De organisatie die het loket uitvoert heeft ervaring met het uitvoeren van een 24/7 hulplijn voor deelnemers aan kansspelen en hun naasten. Het loket preventie kansspelen kan spelers ook doorverwijzen naar gespecialiseerde hulp en zorg, waar nodig. Het loket kan spelers in voorkomende gevallen bijvoorbeeld telefonisch doorverbinden met de aangesloten instanties.

Ten derde wordt een onderzoeksprogramma gefinancierd op het gebied van (preventie van) kansspelerverslaving. Hiertoe is allereerst een kennissynthese uitgevoerd. Deze kennissynthese maakt helder wat er al beschikbaar is aan kennis op dit terrein, en welke kennisbehoeften er zijn op het gebied van kansspelerverslaving, gokgerelateerde schade en gokproblematiek. Over deze kennissynthese wordt de Tweede Kamer nog nader geïnformeerd.

Vraag 7

Op welke wijze is de gegarandeerde toeleiding naar hulp en zorg geregeld? Is er voldoende capaciteit voor behandeling binnen de Treeknormen in de verslavingszorg beschikbaar? Zo ja, waaruit blijkt dat? Zo nee, wat gaat u doen om dit alsnog zo snel als mogelijk te regelen?

¹ <https://kansspelautoriteit.nl/over-ons/bestuur-organisatie-samenwerking/samenwerking-nationaal/>.

Antwoord 7

Spelers van kansspelen moeten kunnen worden doorverwezen naar de juiste zorg in Nederland. Bij een redelijk vermoeden van overmatige deelname aan kansspelen of van een kansspelverslaving moet een vergunninghouder een persoonlijk onderhoud met de speler voeren. Hij moet dan de speler wijzen op diens speelgedrag en op de gevaren van kansspelverslaving. Ook moet hij de speler adviseren over de voorzieningen gericht op beperking van diens deelname aan kansspelen en over de beschikbare hulpverlening door instellingen voor verslavingszorg en de speler stimuleren hiervan gebruik te maken. Alle vergunninghouders van kansspelen op afstand moeten daarom een vertegenwoordiger hebben met onder meer de taak om namens de vergunninghouder contacten te onderhouden met de relevante partijen in Nederland die nodig zijn voor de continue en effectieve aansluiting van het verslavingspreventiebeleid op het Nederlandse zorgstelsel. Deze rol van de vergunninghouder komt naast die van gebruikelijke verwijzers zoals de huisartsen.

Gegarandeerde toeleiding naar zorg en hulp behoort tot de zorgplicht van zorgverzekeraars. Wanneer mensen door hun huisarts worden verwezen naar een aanbieder van verslavingszorg, kunnen zij zich, als zij daar niet tijdig terecht kunnen, wenden tot hun verzekeraar voor zorgbemiddeling. Die moet iemand in het kader van de zorgplicht bemiddelen naar een tijdig en passend alternatief.

Volgens Verslavingskunde Nederland (VKN) is er op dit moment voldoende capaciteit binnen de Treeknormen. Overigens zit er vaak veel tijd tussen het ontwikkelen van verslavingsproblematiek en het zoeken van hulp. VKN verwacht daarom niet dat op zeer korte termijn een sterke toename in het aantal hulpvragen voor gokproblemen bij de instellingen voor verslavingszorg. Wel is het van belang goed te monitoren hoe de gokproblematiek zich ontwikkelt na de inwerkingtreding van de nieuwe wetgeving. Over de wijze van monitoring ontvangt uw Kamer dit najaar een brief. Aan de hand van de uitkomsten van de monitoring zal het ministerie van VWS zo nodig met VKN in gesprek gaan over de behandelcapaciteit.

Uit gegevens van de Nederlandse Zorgautoriteit blijkt dat de aanmeldwachtijd voor behandeling van “overige aan middelen gebonden stoornissen”, waaronder gokverslaving wordt gerekend, vier weken bedroeg en de behandelwachtijd tien weken (peildatum augustus 2021). De maximaal aanvaardbare totale wachtijd bedraagt daarmee veertien weken. Dit geldt voor zowel de basis-ggz als de gespecialiseerde ggz.

Vraag 8

Kunt u deze vragen voor 1 oktober beantwoorden?

Antwoord 8

Dat is helaas niet mogelijk gebleken.